

Dosarul nr. 2r-569/23
2-23040486-01-2r-12122023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru: M. Țurcan
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău: A. Braga, V. Mihaila, A. Panov

DECIZIE

28 februarie 2024

mun. Chișinău

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Oxana Parfeni
Mariana Ursachi

examinând recursul declarat de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Valeriu Castraveț împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și încasarea prejudiciului moral,

împotriva încheierii din 18 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a restituit cererea de apel,

a c o n s t a t a t:

La 17 martie 2023, Valeriu Castraveț a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, prin care a solicitat constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și încasarea prejudiciului moral.

Prin hotărârea din 29 iunie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de către Valeriu Castraveț. S-a constatat faptul încălcării dreptului lui Valeriu Castraveț la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești nr. 3-2229/08 din 22 mai 2008 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost obligat Consiliul municipal Chișinău să asigure cu spațiu locativ pe Valeriu Castraveț în mun. Chișinău conform normelor sanitare și componenței familiei la momentul executării hotărârii. S-a încasat de la bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova în beneficiul lui Valeriu Castraveț suma de 6000 euro, în lei moldovenești la cursul oficial al BNM la data executării acestei hotărâri, cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești.

La 30 iunie 2023, Ministerul Justiției al Republicii Moldova a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii din 29 iunie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, exprimând poziția în favoarea admiterii cererii de apel și casarea hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

Prin încheierea din 06 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău nu s-a dat curs cererii de apel depusă de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și s-a comunicat apelantului despre necesitatea prezentării, prin intermediul cancelariei Curții de Apel Chișinău, a cererii de apel motivate cu indicarea motivelor de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul și probele invocate în susținerea apelului, acordându-i un termen de 10 zile din momentul recepționării încheierii. Totodată, s-a explicat apelantului că, în caz de nelichidare a neajunsurilor menționate, cererea de apel nu va fi considera depusă și împreună cu actele va fi restituită.

La data de 26 septembrie 2023, Ministerul Justiției al Republicii Moldova a depus cererea de apel motivată în cancelaria Curții de Apel Chișinău.

Prin încheierea din 18 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău s-a restituit cererea de apel depusă de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, pentru neîndeplinirea indicațiilor instanței de apel, expuse în încheierea Curții de Apel Chișinău din 06 septembrie 2023.

La 24 noiembrie 2023, Ministerul Justiției al Republicii Moldova, a depus cerere de recurs împotriva încheierii din 18 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a încheierii contestate cu emiterea unei noi încheieri, prin care cererea de apel să fie admisă spre examinare de Curtea de Apel Chișinău, cu restituirea cauzei spre rejudecare.

În motivarea recursului, s-a invocat că, date cu privire la recepționarea încheierii din 06 septembrie 2023 lipsesc, nefiind publicată nici pe portalul Curții de Apel Chișinău.

A mai menționat că, prin încheierea din 06 septembrie 2023, Ministerului Justiției al Republicii Moldova i s-a acordat un termen de 10 zile de la recepționare pentru lichidarea neajunsurilor, însă nu s-a luat în considerație că din acest termen, 4 zile sunt libere. Prin urmare, instanța de apel trebuia să-i acorde un termen de 15 zile pentru înlăturarea neajunsurilor, pentru respectarea termenilor legali, ori prin indicarea unei date calendaristice care să coincidă cu data primei ședințe.

Copia recursului declarat a fost expediată în adresa intimatului la data de 12 decembrie 2023 (f.d. 111).

În conformitate cu art. 425 din Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Instanța de apel a adoptat încheierea de restituire a cererii de apel la 18 octombrie 2023, expediată prin poșta electronică a Ministerului Justiție al Republicii Moldova la 09 noiembrie 2023 (f.d. 102), iar cererea de recurs a fost depusă la 24 noiembrie 2023 (f.d. 104-106).

Astfel, recursul este declarat în termen.

Verificând legalitatea actului judecătoresc contestat prin prisma argumentelor invocate și a materialelor din dosar, coroborate cu normele de drept, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează de a respinge recursul cu menținerea încheierii contestate, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În temeiul art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că, hotărârea din 29 iunie 2023 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, a fost contestată cu apel de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova, depunând în acest sens la data de 30 iunie 2023 cererea de apel nemotivată (f.d.73).

În conformitate cu prevederile art. 368 alin. (1) din Codul de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel, în termen de 10 zile de la repartizarea dosarului, dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

În contextul normei de drept precitate, prin încheierea din 06 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău nu s-a dat curs cererii de apel depusă de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și s-a comunicat apelantului despre necesitatea prezentării, prin intermediul cancelariei Curții de Apel Chișinău, a cererii de apel motivate cu indicarea motivelor de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul și probele invocate în susținerea apelului, acordându-i un termen de 10 zile din momentul recepționării încheierii. Totodată, s-a explicat apelantului că, în caz de nelichidare a neajunsurilor menționate, cererea de apel nu va fi considera depusă și împreună cu actele va fi restituită (f.d. 86-88).

Copia încheierii instanței de apel din 06 septembrie 2023 a fost expediată la adresa de e-mail a apelantului secretariat@justice.gov.md la data de 15 septembrie 2023 (f.d. 89).

În termenul de 10 zile acordat de instanța de apel, recurentul nu s-a conformat indicațiilor stabilite prin încheierea din 06 septembrie 2023, și anume, nu a prezentat, prin intermediul cancelariei Curții de Apel Chișinău, a cererii de apel motivate și probele invocate în susținerea apelului.

Prin urmare, prin încheierea din 18 octombrie 2023, Curtea de Apel Chișinău întemeiat, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, a restituit cererea de apel depusă de Ministerul Justiției al Republicii Moldova (f.d. 99-101).

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1).

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție prin prisma criticilor aduse actului judecătoresc contestat și argumentelor aduse în favoarea casării acestuia, apreciază ca fiind corectă soluția instanței de apel privind restituirea cererii de apel, având în vedere neîndeplinirea indicațiilor instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reiterează că, în recursul declarat, partea recurentă a insistat că, în termenul acordat de instanța de apel de 10 zile pentru prezentarea apelului motivat, prin încheierea din 06 septembrie 2023, nu s-a luat în calcul că 4 zile sunt libere.

La acest argument al recurentului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține constatările instanței de apel, potrivit cărora, Ministerul Justiției al

Republicii Moldova nu a indicat careva motive plauzibile de imposibilitate de a lichida neajunsurilor și nici nu a solicitat prelungirea termenului stabilit de instanță.

În continuare, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție învederează că, art. 110 din Codul de procedură civilă prevede că, termenul de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

În corespundere cu art. 111 alin. (1) din Codul de procedură civilă, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege. În cazul în care nu este stabilit prin lege, termenul de procedură se fixează de către instanța judecătorească.

În temeiul art. 113 din Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

În conformitate cu art. 112 alin. (3), (4) din Codul de procedură civilă, actul de procedură pentru care este stabilit un termen poate fi îndeplinit până la ora 24 a ultimei zile din termen. Dacă cererile de apel sau de recurs, documentele sau sumele bănești au fost predate la oficiul poștal sau la telegraf, sau prin alte mijloace de comunicație înainte de ora 24 din ultima zi a termenului, actul de procedură se consideră îndeplinit în termen. Dacă actul de procedură trebuie efectuat nemijlocit în instanța judecătorească ori în o altă organizație, termenul se consideră expirat la ora care încheie programul lor sau la care încetează operațiunile respective.

Corelând normele de drept citate cu situația de fapt, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că, instanța de apel justificat a conchis că, apelantul Ministerul Justiției al Republicii Moldova nu s-a conformat indicațiilor instanței de apel pentru remedierea neajunsurilor admise la depunerea cererii de apel.

În ceea ce vizează alegația părții recurente precum că, la materialele cauzei nu este dovada recepționării actului judecătorec și nici nu a fost plasat pe portalul instanțelor naționale, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reiterează că, confirmarea expedierii și recepționării documentului către partea interesată se atestă prin extrasul eliberat de către operatorul poștei electronice. În mod special, înscrisul dat conține: datele de identificare a poștei electronice a expeditorului și a destinatarului, data calendaristică, anul, ora expedierii, precum și atașamentul cu actul judecătorec.

Cu titlu de excepție, în caz de eroare tehnică sau neexpediere a actului pe poșta electronică, extrasul menționat va cuprinde informații cu privire la aceste inexactități, cu alte cuvinte, expeditorul va primi un mesaj separat de la „Mail delivery system” sau extrasul dedus analizei va cuprinde mesajul de la „Mail delivery system” conform căruia operatorul poștal va explica cauzele care au stat la baza returnării mesajului către expeditor. De regulă, acesta este informat că transmiterea mesajului nu a fost posibilă, deoarece adresa nu a fost găsită sau nu poate primi e-mailuri.

La caz, însă, astfel de mențiuni de eroare tehnică, la expedierea încheierii din 06 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău la adresa electronică a Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova, lipsesc. Astfel că, argumentul recurentului

precum că nu este dovada de recepționare, va fi respins de către instanța de recurs ca neîntemeiat.

Totodată, consultând Portalul Curții de Apel Chișinău la compartimentul „încheieri”, s-a identificat că încheierea din 06 septembrie 2023 a fost publicată la data de 13 septembrie 2023.

În virtutea art. 100 alin.(1) din Codul de procedură civilă, cererea de chemare în judecată și actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătoresc, la adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată sau înregistrată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, precum și prin delegație judiciară.

Totodată, în temeiul art. 111 alin.(3) din Codul de procedură civilă, dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului.

Prin urmare, odată expediat actul judecătoresc la 15 septembrie 2023, prin intermediul poștei electronice, instanța de apel corect a conchis că, termenul acordat de instanță a expirat la 25 septembrie 2023. Or, la caz, ora expedierii încheierii nu influențează termenul acordat pentru lichidarea neajunsurilor, în condițiile în care, data comunicării actului nu se ia în considerare la calcularea termenului, deoarece termenul începe să curgă din ziua imediată datei comunicării actului.

Mai mult, conform indicației instanței de apel din încheierea din 06 septembrie 2023, Ministerul Justiției al Republicii Moldova urma să prezinte, în termen de 10 zile de la recepționarea încheierii, prin intermediul cancelariei Curții de Apel Chișinău, a cererii de apel motivate pe suport de hârtie.

Instanța de recurs notează că, Ministerul Justiției al Republicii Moldova, nu a prezentat, în termenul dispus de instanța de apel, cererea de apel motivată însă, doar la data de 26 septembrie 2023, ora 14:51, a depus-o în cancelaria instanței de apel (f.d. 90), peste termenul acordat de instanța de apel.

În temeiul art. 10 alin. (1), (3) din Codul de procedură civilă, sancțiunile procedurale sunt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural. Sancțiunile procedurale vizează atât actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de activitatea acestora și, în funcție de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

Prin prisma respectării dreptului la un proces echitabil, inclusiv dreptul de acces liber la justiție, garantat de art. 6 § 1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, art. 20 din Constituția Republicii Moldova și art. 5 din Codul de procedură civilă, relevat în jurisprudența CtEDO, precum și

dreptul la un recurs efectiv garantat de art. 13 din Convenție, circumstanțele relatate denotă că, partea recurentă și-a neglijat posibilitatea de valorificare a drepturilor procedurale în interiorul cadrului legal relevant.

Din considerentele redate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează de a respinge recursul cu menținerea încheierii contestate.

În conformitate cu prevederile art. 424 alin. (2), art. 427 lit. a), art. 428 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova.

Se menține încheierea din 18 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Valeriu Castraveț împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și încasarea prejudiciului moral.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Oxana Parfeni

Mariana Ursachi